

សំណង
 គ្រឹះអង្គភាពស៊ីរិយាយករណី
 នៃការឃុំឃុំដែលបានបង្កើតឡើង
 ដូចជាអ្នកដ្ឋាន និងអ្នកបង្កើត
 ដូចជាអ្នកដ្ឋាន និងអ្នកបង្កើត
 និងអ្នកដ្ឋាន និងអ្នកបង្កើត

ประภ

ในการพระราชทานเพดิงศพคุณพ่อครอง ฉะนั้น ได้ค้านข้อถก หนังสือที่จะพิมพ์แจกเป็นกระดาษแก่ท่านผู้ดังฉบับไปแล้ว พร้อมใจกันเห็นว่าไม่มีเรื่องใดที่จะเหมือนไปกว่า “ คำแนะนำเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย ” เพราะเป็นหนังสือที่ยังไม่แพร่หลายนัก ซึ่งเห็นว่าควรจะได้กราบกันให้ถดถอดโดยทั่วไปอย่างย่อ ๆ ด้วยประการหนึ่ง และหวังว่า คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ครบไปเมื่อส่วนมาก กับอีกประการหนึ่ง คุณพ่อได้เคยรับราชการอันเกียกบานาทนานาหลายสมัย จึง ยกตั้งใจที่จะพิมพ์หนังสือเรื่องนี้เพื่อสันของพระคุณในครองตุคท้าย ได้ไปเรียนท่านผู้ใหญ่ในกองประกาศิตต์ กรมเดชาธิการคณารัฐมนตรี (สำนักนายกรัฐมนตรี) ให้ทราบถึงความประทับใจ ท่านก็มีความเห็นด้วย และยอมรับเขียนให้ลงหมัด ทางนั้นเป็นพระคุณอย่างที่ดุค ทุกดี ๆ ที่ทางในครอง หากมีทางที่คุณพ่อจะทราบได้ ขอจงรับส่วนกุศล ชั้นดูษ ฯ อุทกบูชาสันของพระคุณในครองที่ตุคด้วย.

อ่านประกาศคำเนินกรະแสร់พระบรมราชโองการ
พระราชทานรัฐธรรมนูญ เปลี่ยนการปกครองครั้งแรก
เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๗๕

คำนำ

ในการพระราชนิพัทธ์พพระบวรราชกฤษฎีก้า (ศภาร ศាជิกร) พ.ศ., ๗๙. ข้าราชการบ้านเมือง กรมเดชาธิการคณะรัฐมนตรี ถึงก้า สำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งกำหนดในเดือนพฤษภาคมนี้ บุตรของ คุณพระบวรราชกิจวิจัย ได้พิมพ์หนังสือเรื่องเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย แจกในงาน ข้าพเจ้ารับเชิญให้ เพราะเห็นว่าหนังสือนี้เป็นอนุสรณ์ ที่คุณพระได้เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าของอาดักษณ์มาตั้งแต่นั้น พระบวรราชกฤษฎีก้าได้ทรงดำรงตำแหน่งหัวหน้าของอาดักษณ์ ซึ่ง นับจนนเรยกว่า ก้องประภาศิลป์ เป็นคนแรก คงแต่กรรมพระอาดักษณ์ เปิดยนแบบมาเบ็นกองอาดักษณ์ เคยเบ็นผังคงบัญชีของข้าพเจ้า แต่ก่อนนั้นไปกราบถวายกษัตริย์ คุณพระเคยให้ความรู้ความเข้าใจในระเบียบ ประเพณีราชภารแห่งข้าพเจ้า นับเบ็นชั้นครูอาจารย์ ซึ่งข้าพเจ้าควร ตั้นอยู่ในโอกาสตุ่นท้ายน

ห่วงว่าหนังสือเรื่องเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านตามตั้งกิจ แต่ขอกราบดูนั่งสำเร็จเพื่อความตุ่นแก่ พระบวรราชกฤษฎีก้าตามตั้งกิจ ก็ภพนน ฯ แทน

หลวงบรรเจิดอักษรกร

๑๕ ตุลาคม ๒๔๙๘

เรื่องเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย แยกออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. เครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับบำเหน็จในราชการ

๒. เครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับบำเหน็จในพระองค์พระมหากษัตริย์

นอกจากนี้มีเครื่องราชอิสริยาภรณ์อีกมาก ซึ่งนับเป็นเครื่องราชบัตริย์ด้วย แยกออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. เหรียญสำหรับบำเหน็จกต้าหาญ

๒. เหรียญสำหรับบำเหน็จในราชการ

๓. เหรียญสำหรับบำเหน็จในพระองค์พระมหากษัตริย์

๔. เหรียญทรงดิถก

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับบำเหน็จในราชการ

๑. เครื่องขัดศรีราชอิสริยาภรณ์ ๗ ชั้น เกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหา

๑. จักรีบรมราชวงศ์ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ แห่งปีพุทธศักราช

ฝ่ายใน ฝ่ายหน้าด้วยตราห้อยสายสร้อยส่วนลด ค่าราประดับที่ออก
เดือนเบองช้าย และมีตราห้อยสายตัวพยัญชนะเดือน ตัวพยัญช์
ช้ายเดิมคงทางขวา ฝ่ายในเพิ่มแพรแอบรูปแม่ลงปอ ใช้กับตรา
แทนสายสร้อย ประดับเดือนหน้าบ่าช้ายได้ออกอย่างหนึ่ง ใช้อักษร
ย่อ ม.ก.ก.

เครื่องขัดดิราชอิศริยาภรณ์ พระราชนานพพระบรมวงศานุวงศ์
ชั้นตีบเนื่องความพระราชนงค์โดยทรงในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า
สุพาโถกย์และผู้ซึ่งพระบรมวงศานุวงศ์ได้ทรงເเกດเมรดด้วย เจ้าหรือ
พระมุขของค่างประเทศอาจได้รับพระราชนานพเครื่องขัดดิราชอิศริยา-
ภรณ์

ผู้ได้รับพระราชนานพเครื่องขัดดิราชอิศริยาภรณ์ พระราชนาน
บ槃การศัลยบดีรabein สำกัญ เครื่องขัดดิราชอิศริยาภรณ์ นัดอังสุ่นคืน
เมื่อวายชนม์ หรือถูกเวี้ยกคืน

๒. เครื่องราชอิศริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตนราชวรา-
ภรณ์ ค่าวางชั้นเมืองราช พ.ศ. ๒๖๐๑ หรือ ๒๖๐๒ มีทางฝ่าย
หน้าและฝ่ายใน ฝ่ายหน้าด้วยตราห้อยสัญตัวพยัญชนะเดือนรินเขียวมี
รูปແลงรูปนาเงินคัน ตัวพยัญช์ขวาเดิมคงทางช้าย ค่าราประดับ
ที่ออกเดือนเบองช้าย ฝ่ายในเพิ่มแพรแอบรูปแม่ลงปอ ใช้กับตรา

แทนถ่ายตัวพาย ประดับเตือกหน้าบ่าชัยได้ออกย่างหนึ่ง ใช้อักษร
ข้อ น.ร.

เครื่องราชอิตริยาภรณ์ พะราชาทาน พระ บรมวงศ์ผู้ใหญ่ และ
ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้ซึ่งจะได้รับพระราชาทานเครื่องราชอิตริยาภรณ์
ฉะนี้ต้องเป็นพทขบวนภะ

ผู้ได้รับพระราชาทานเครื่องราชอิตริยาภรณ์ พะราชาทาน
ປุปกาศนี่บัตรเป็นสำคัญ เครื่องราชอิตริยาภรณ์ฉะนี้ต้องสั่งคืนเมื่อ
ภายนม หรือถูกเรียกคืน

๓. เครื่องราชอิตริยาภรณ์จุดจอมเกล้า ฝ่ายหน้า สร้างฉะ
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๖ ฝ่ายใน สร้างฉะเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๖ แบ่ง
เป็น ฝ่ายหน้า ๓ ชั้น (๗ ชนิด) ฝ่ายใน ๔ ชั้น (๕ ชนิด)

๙ ชนก ๑

ปฐมจุดจอมเกล้าวิเศษ มีดงตราห้อยด้วยร้อยด้วนทับบ่า
๒ ชั้น หรือห้อยถ่ายตัวพายต์ชุมพู ตัวพายบ่าชัยเฉียงดงทางขวา
ด้วยร้อยด้วนทอกเดือเบองช้าย แต่เมื่อตราตั้งนานจุดจอมเกล้าประดับ
ที่หน้าออกเดือเบองช้ายเป็นตราวิเศษ ใช้อักษรย่อ บ.จ.ว.

ปฐมจุดจอมเกล้า มีทั้งฝ่ายหน้าและฝ่ายใน ฝ่ายหน้าดงตรา
ห้อยถ่ายตัวอั้ย หรือถ่ายตัวพาย และตราอย่างปฐมจุดจอมเกล้า

วิเศษ แต่ไม่นี่คราตคิยานุจุดกอมเกด้า ฝ่ายในเพิ่มแพรແກบຽບ
ແນດงปอ ใช้กับดวงตราแทนสายตัวพาย ประดับเต็อทหน้าบ่าชัยได้
อีกอย่างหนึ่ง แต่ไม่นี่สายสร้อย ใช้อักษรย่อ ป.ก.

๙
ชนท ๒

ทุติยจุดกอมเกด้าวิเศษ มีทั้งฝ่ายหน้าและฝ่ายใน ฝ่ายหน้า
ดวงตราห้อยแพรແກบส่วนคอ ตารางประดับทอกเต็อเบองชัย ฝ่าย
ในดวงตราห้อยสายตัวพาย ตัวพายบ่าชัยเฉียงดงทางขวา กับมีแพร
ແກบຽບແນດงปอ ใช้กับดวงตราแทนสายตัวพายได้อีกอย่างหนึ่ง แต่
ไม่นี่ตรา ใช้อักษรย่อ ท.ก.ก.

ทุติยจุดกอมเกด้า มีทั้งฝ่ายหน้าและฝ่ายใน ฝ่ายหน้าดวงตรา
ห้อยแพรແກบส่วนคอ ฝ่ายในดวงตราห้อยแพรແກบຽບແນດงปอ
ประดับเต็อทหน้าบ่าชัย ใช้อักษรย่อ ท.ก.

๙
ชนท ๓

ศติยจุดกอมเกด้าวิเศษ มีดวงตราห้อยแพรແກบ มีแพรແກบ
รูปดอกไม้ศติบนແກบ ประดับทหน้าอกเดือเบองชัย ใช้อักษรย่อ^๔
ศ.ก.ก.

ศติยจุดกอมเกด้า มีทั้งฝ่ายหน้าและฝ่ายใน ฝ่ายหน้าดวงตรา
ห้อยแพรແກบอย่างศติยจุดกอมเกด้าวิเศษ แต่ไม่มีแพรແກบຽບ

โดยไม้ฝ่ายให้คงควรห้อยแพรແเกบบูปແเมດปอ ประดับเสื้อที่หน้า
บ่าซ้าย ใช้อักษรย่อ ศ.ก.

คดีyanุสุดจอมเกด้า เมื่อคราวเงินห้อยแพรແเกบบูปย่างคดีyanusud
เกด้าฝ่ายหน้า ใช้อักษรย่อ ศ.อ.ก.

ข้อที่ ๖

คดีyanusudจอมเกด้า เมื่อคราวฝ่ายใน คงควรเป็นเงินกาไหด่อง
ห้อยแพรແเกบบูปແเมດปอ ประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้าย ใช้อักษรย่อ
ศ.ก.

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ王爷athan ผู้ทรงพระราชนำคาริ เห็น
สมควร เจ้าหนือผู้มีเกียรติของด่างประเทศอาจได้รับพระราชทาน
แต่ไม่เกี่ยวกับการดับกระถูกเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ王爷athan
ประกาศนียบัตรเป็นสำคัญ เว้นแต่ฝ่ายหน้าได้รับปฐมจุติจอมเกด้า
ແດกเดือนชนรับปฐมจุติจอมเกด้าวิเศษ หรือได้รับทุคจุติจอมเกด้า
ແດกเดือนชนรับทุคจุติจอมเกด้าวิเศษ ไม่มีประกาศนียบัตร เครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์นององตั้งคนเมืองเดือนชน วายชนม์ หรือถูกเรียกคน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำหรับฝ่ายหน้า มีการดับกระถูก

ดังน

ก. เมื่อบาได้รับปฐมจุติจอมเกด้าวิเศษ บุตรชายใหญ่จะได้
รับตราดับกระถูกดังແเกบบูปยังมีวิเศษอยู่ แต่ให้ได้รับดับค่องนไป
หากว่าจะหาตราผู้ดับด้วยได้ที่โดยคำรับไม่ได้

ข. เมื่อบิคาได้รับปฐมนิเทศจอมเก้าอี้ บุตรชายให้ญี่จะได้รับตราสัมบัตรภูดคงแต่บิคายังมีชีวิตอยู่ และตั้นตุคเพียงนั้น

ค. เมื่อบิคาได้รับที่ดินจุดจอมเก้าอี้ หรือที่ดินจุดจอมเก้าอี้ บุตรชายให้ญี่จะได้รับตราสัมบัตรภูดเมื่อบิคากลับถึงดับไปแล้ว และตั้นตุคเพียงนั้น

การสัมบัตรภูด บุตรชายให้ญี่หันมีชีวิตอยู่ในขณะนั้น จะเป็นญี่จะได้รับ แต่倘若เป็นบุตรที่บิดามารดาหรือญาติผู้ใหญ่ในครอบครัวของตนยังคงอยู่ และ倘若เป็นผู้มีความประพฤติดีและอดีตฐานดี สมควรจะรักษาเกียรติแห่งเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หากบุตรชายให้ญี่ไม่สมควร บิคากจะขอพระราชทานให้บุตรรองลงไปก็ได้ เมื่อทรงพระราชนิรันดร์ให้สัมค(COMM)พระราชนิพิเศษ และตั้นตุคเพียงนั้น

ถ้าบุตรชายให้ญี่ที่จะได้รับพระราชนิพิเศษหรือวายชนน์เตี้ย ก่อนได้รับพระราชนิพิเศษ ก็จะพระราชนิพิเศษแก่หนาทั้งชั้นเป็นบุตรของบุตรชายนั้น โดยอดีตเกณฑ์ในวรรคก่อน ถ้าไม่มีหนาทั้น จะได้พระราชนิพิเศษแก่บุตรชายคนถัดไป ถ้าบุตรชายคนถัดไปวิกฤติหรือวายชนน์ ก็จะพระราชนิพิเศษแก่หนาทั้น ซึ่งเป็นบุตรของบุตรชายคนถัดไป โดยอดีตเกณฑ์เช่นเดียวกัน ถ้าไม่มีหนาทั้น ก็ให้ได้แก่บุตรชายคนใดคนหนึ่งที่สมควร

เกเร่องราชอิตริยาภรณ์ดำเนินการตีบคระภูดัน ถ้าเป็นบุตรตีบ
คระภูดับดา จะพระราชนกนติยจุดจอมเกด้า ถ้าเป็นหданตีบ
คระภูดบุปผ จะพระราชนกนติยานุจุดจอมเกด้า

๔. เกร่องราชอิตริยาภรณ์อนัมศักดิรามาธิบดี สร้างขึ้นเมื่อ

พ.ศ. ๒๖๖๑ แบ่งเป็น ๖ ชั้น กับมเหริญญาอก ๒ ชั้น
ชั้นที่ ๑ เส้นางคบดี มีดวงตราห้อยสายตัวพายตีคำ นรา^๔
แหนง ๒ ชั้น สายพายม้าขาวเดี่ยงถงทางซ้าย ควรประดับที่อกเสื้อ^๕
เบองซ้าย ใช้อักษรย่อ ส.ร.

๒. ชั้นที่ ๒ มหาโยธิน มีดวงตราห้อยแพรແกบส่วนคอ ควร
ประดับที่อกเสื้อบ่องขวา ใช้อักษรย่อ ม.ร.

๓. ชั้นที่ ๓ โยธิน มีดวงตราห้อยแพรແกบส่วนคอ ใช้อักษรย่อ^๖
ย.ร.

๔. ชั้นที่ ๔ อัศวิน มีดวงตราห้อยแพรແกบประดับที่หน้าอกเสื้อ^๗
เบองซ้าย ใช้อักษรย่อ อ.ร.

หริญญาณมาดาเข็มกดากางตั้งมรา ห้อยแพรແกบประดับที่
หน้าอกเสื้อบ่องซ้าย ใช้อักษรย่อ ร.ม.ก.

หริญญาณมาดา ห้อยแพรແกบอย่างหริญญาณมาดาเข็มกดาก
กางตั้งมรา แต่ไม่มีเข็ม ใช้อักษรย่อ ร.ม.

เครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น พระราชนานั้น มีความชอบในราชการ
สังคม หรือผู้ปฏิบัติราชการเป็นผู้ดี สำหรับความเจริญ
รุ่งเรืองแห่งกำลังทหาร

ผู้ได้รับพระราชนัคชั้นที่ ๓ ขึ้นไป มีติ�พิเศษที่จะได้
หาการามาชีบดัชนี ประดับในเวดาแต่งเครื่องแบบนักหารอ่างปักดิ์
หรือเครื่องผักหัดเครื่องสنانไม้

ผู้ได้รับพระราชนัคชั้นที่ ๔ พระราชนัคชั้นที่ ๕ พระราชนัคชั้นที่ ๖
ประกาศนียบัตรเป็นสำคัญ ผู้ได้รับพระราชนัคชั้นที่ ๗ พระราชนัคชั้นที่ ๘
ในราชกิจจานุเบกษา ไม่มีประกาศนียบัตร

เครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นคงต้องถูกเมืองเดือนชัน หรือถูกเรียกคน

๔. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นที่ ๙ เชิญช้างเผือก สร้าง

ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๖ มีฟ้ายหน้าและฟ้ายใน แบ่งเป็น ๔ ชั้น

ชั้นต่ำสุด มหาปรมากรณช้างเผือก มีดวงตราห้อยสาย
ตัวพายตี้เดงริมเขียว นำรากเหตุของรากนางเงอนคน ตัวพายบ่าข้ายเฉี่ยด
ลงทางขวา ดาวประดับทอกเต็มองช้าย ทงฟ้ายหน้าและฟ้ายใน
ใช้อักษรย่อ ม.ป.ช.

ชั้นที่ ๑ ปรมากรณช้างเผือก มีดวงตราห้อยสายตัวพายตี้
เดงริมเขียว นำรากเหตุของรากนางเงอนคน ตัวพายบ่าขawaเฉี่ยดลงทางข้าย

ตารางประดับทอกเตือเบงช้าย ทึ้งฝ่ายหน้าແಡະฝ่ายใน ໃຊ້ອັກຊຍ່ອ
ປ.ຊ.

ขັນທີ ๒ ທົດຕິພາກຮັນຫັງເຜືອກ ມີຄວງຄຣາຫ້ອຍແພຣແກບສ່ວນ
ຄອ ດາງຮັບຮັບທຸກເຕືອບເບອງໜ້າຍ ຝ່າຍໃນຄວງຄຣາຫ້ອຍແພຣແກບຮູບ
ແມດງປອ ປະດັບເຕືອກທັນນາບໍ່ໜ້າຍ ດາງຮັບຮັບທຸກເຕືອບເບອງໜ້າຍ
ໃຊ້ອັກຊຍ່ອ ຕ.ຊ.

ขັນທີ ๓ ຕວິດຕາກຮັນຫັງເຜືອກ ມີຄວງຄຣາຫ້ອຍແພຣແກບຕ່ວນຄອ
ຝ່າຍໃນຄວງຄຣາຫ້ອຍແພຣແກບຮູບແມດງປອ ປະດັບເຕືອກທັນນາບໍ່ໜ້າຍ
ໃຊ້ອັກຊຍ່ອ ຕ.ຊ.

ขັນທີ ๔ ຈັກຕາກຮັນຫັງເຜືອກ ມີຄວງຄຣາຫ້ອຍແພຣແກບ ມີ
ແພຣແກບຮູບຄອກໄນ້ ຕິດບັນແກບ ປະດັບທີ່ທັນນາອົກເຕືອບເບອງໜ້າຍ ຝ່າຍ
ໃນຄວງຄຣາຫ້ອຍແພຣແກບຮູບແມດງປອ ຕິດແພຣແກບຮູບຄອກໄນ້ ປະດັບ
ໜ້າຍທັນນາບໍ່ໜ້າຍ ໃຊ້ອັກຊຍ່ອ ຈ.ຊ.

ขັນທີ ๕ ເບີ່ງຈຳກົງຮັນຫັງເຜືອກ ມີຄວງຄຣາຫ້ອຍແພຣແກບ
ປະດັບທັນນາອົກເຕືອບເບອງໜ້າຍ ຝ່າຍໃນຄວງຄຣາຫ້ອຍແພຣແກບຮູບແມດ
ງປອ ປະດັບເຕືອກທັນນາບໍ່ໜ້າຍ ໃຊ້ອັກຊຍ່ອ ບ.ຊ.

ขັນທີ ๖ ເຫຼືຍຸທອງໜັງເຜືອກ ຫ້ອຍແພຣແກບ ປະດັບທີ່ທັນ
ນາອົກເຕືອບເບອງໜ້າຍ ຝ່າຍໃຫ້ອຍແພຣແກບຮູບແມດງປອ ປະດັບເຕືອກ
ທັນນາບໍ່ໜ້າຍ ໃຊ້ອັກຊຍ່ອ ຮ.ກ.ຊ.

ขันที่ ๗ เหตุยุบงิช้างเผือก ห้อยแพรແຄນ บุระดับทั้งน้ำออก
เดือนของช้าย ฝ่ายในห้อยแพรແຄນรูปแม่ดงปอ บุระดับเสือทั้งน้ำบ่ำ
ช้าย ใช้อักษรย่อ ร.ง.ษ.

เครื่องราชอิฐวิยากรณ์นี้พะราชาท่านผู้กราฟทำความดีความชอบ
เป็นประโภชน์แก่ราชการหรือสำารชนชน ตามที่ทรงพระราชนำริ
เห็นสมควร เจ้าหรือผู้มีเกียรติของค่างประเทศอาจได้รับพระราชาท่าน^๕
เครื่องราชอิฐวิยากรณ์นี้

ผู้ได้รับพระราชาท่านเครื่องราชอิฐวิยากรณ์นี้ พะราชาท่าน
ประกากศน์ยบตัวเป็นสำคัญ ผู้ได้รับพระราชาท่านเหรี้ยญ คงประการศ
แต่นามในราชกิจจานเบกษา ไม่มีประการศน์ยบตัว เครื่องราช
อิฐวิยากรณ์นี้ดังต่อไปนี้เดือนชน วายชนม หรือถูกเรียกคืน

๘. เครื่องราชอิฐวิยากรณ์อนัมเกียรติยศบุรุษไทย สร้าง

ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๒ มีหงฝ่ายหน้าและฝ่ายใน แบ่งเป็น ๙ ชั้น
ชั้นสูงสุด มหาชิรมงคล มีดวงตราห้อยสายตัวพายดีกรามแก่
ริมรั้วดีเดงช้าง สีพายบ่าช้ายเฉี่ยงดงทางขวา ตราประดับที่ยกเสือ
เดมองช้ายทึ่งฝ่ายหน้าและฝ่ายใน ใช้อักษรย่อ น.ก.ม.

๙. ประณามกรณ์มงกุฎไทย มีดวงตราห้อยสายตัวพายดี,
หัวเงินรูปเขียว มีรัวเหตือรูปแคงคัน สีพายบ่าช้าเฉี่ยงดงทางช้าย

ค่าราประดับทอกเดือนเบองช้าย หังฝ่ายหน้าและฝ่ายใน ใช้อักษรย่อ
บ.ม.

ขันที่ ๒ ทวิติการณ์มงกุฎไทย มีค่วงคราห้อยแพรແຄบส่วน
คง ค่าราประดับทอกเดือนเบองช้าย ฝ่ายในค่วงคราห้อยแพรແຄบรูป
แมลงปอ ประดับเดือนหน้าบ่าช้าย ค่าราประดับทอกเดือนเบองช้าย
ใช้อักษรย่อ ท.น.

ขันที่ ๓ ศรีติการณ์มงกุฎไทย มีค่วงคราห้อยแพรແຄบส่วนคง
ฝ่ายในค่วงคราห้อยแพรແຄบรูปแมลงปอ ประดับเดือนหน้าบ่าช้าย
ใช้อักษรย่อ ท.น.

ขันที่ ๔ จตุริติการณ์มงกุฎไทย มีค่วงคราห้อยแพรແຄบ มี
แพรແຄบรูปดอกไม้ติดบนແຄบ ประดับทหน้าอกเดือนเบองช้าย ฝ่ายใน
ค่วงคราห้อยแพรແຄบรูปแมลงปอ “ติดแพรແຄบรูปดอกไม้” ประดับ
เดือนหน้าบ่าช้าย ใช้อักษรย่อ จ.น.

ขันที่ ๕ เบญญาภารณ์มงกุฎไทย มีค่วงคราห้อยแพรແຄบ
ประดับทหน้าอกเดือนเบองช้าย ฝ่ายในค่วงคราห้อยแพรແຄบรูป
แมลงปอ ประดับเดือนหน้าบ่าช้าย ใช้อักษรย่อ บ.น.

ขันที่ ๖ เหวยัญพยังมงกุฎไทย ห้อยแพรແຄบ ประดับท
หน้าอกเดือนเบองช้าย ฝ่ายในห้อยแพรແຄบรูปแมลงปอ ประดับเดือน
หน้าบ่าช้าย ใช้อักษรย่อ ร.ท.น.

ชนก๗ เหตุณเงินมังกรไทย ห้อยแพรແກบ ประดับทหน้าอก
สั้นๆ เสื้อเบงชัย ฝ่ายในห้อยแพรແກบรูปแมลงปอ ประดับเต็มทันบ่า
ชัย ใช้อักษรย่อ ร.ง.น.

เครื่องราชอิสริยาภรณ์พระราชนักุระทำความดีความชอบ
เป็นประโภชน์แก่ราชการหรือตัวภารณชน ตามที่ทรงพระราชนัดริ
เห็นสมควร เจ้าหรือผู้มีเกียรติของต่างประเทศอาจได้รับพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พระราชนัก
ประการศัษน์ยบตัวเป็นสำคัญ ผู้ได้รับพระราชทานเหตุณ คงประการศ
แต่นามในราชกิจจานุเบกษา ในมูลประการศัษน์ยบตัว เครื่องราช
อิสริยาภรณ์ดองส่งคุณเมื่อเดือนชน วิถีชนม หรือถูกเรียกคืน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับบำเหน็จในพระองค์
พระมหาภคทริ

๑. ตราคันธราภรณ์ เป็นตราบัวหนึ่งส่วนพระองค์ของ
พระบาทสมเด็จ พระมังกรญา Gestade Jao Yuhang มีหงษ์ฝ่ายหน้าและฝ่ายใน
ฝ่ายหน้าคุวงตราห้อยแพรແກบ สีเหลืองมีราก ๒ ชั้นส่วนคอ ฝ่าย
ในคุวงตราห้อยสายสร้อยส่วนคอ ใช้อักษรย่อ ร.ก.

ผู้ได้รับพระราชทานคราน
พระราชนปราชากคั่นยบตรเป็น^๕
สำกัญ ครานคงตั้งคณเมอถูกเรียกคณ

๒. ตราวัสดุภารณ์ เป็นตราบាหนេជាដំឡើង
พระบาทสมเด็จ พระมงกุฎเกด้าเจ้าอยู่หัว ម៉ឺងដោយនាមដោយនាម
ដោយនាមគង់ទ្វាត់ក្រាមកែវន្ទាំងខ្លាង ប្រចាំក្នុង
ហ្មាត់ ដោយនាមគង់ទ្វាត់ក្រាមកែវន្ទាំងខ្លាង ប្រចាំក្នុង^៦
ប្រចាំក្នុងទំនាក់ទំនាក់ ថ្មីអូក្រាមរយៈ ៧.ក.

ครานคงตั้งคณเมอถูกเรียกคณ

៣. ตราภิรมาตรา เป็นตราបាំងជាដំឡើង
សមត្ថ พระมงกุฎเกด้าเจ้าอยู่หัว គង់ទ្វាត់ក្រាមកែវន្ទាំងខ្លាង
ដោយនាមគង់ទ្វាត់ក្រាមកែវន្ទាំងខ្លាង ថ្មីអូក្រាមរយៈ ៨.ម.ត.

ครานคงตั้งคณเมอถูกเรียกคณ

เหរិយ្យรา៥ីវិរាយករណ៍

ហើរិយ្យរាជីវិរាយករណ៍ តាំងហើរិយ្យទៅក្រោងរាជីវិរាយ
ករណ៍ ដើរាងក្នុងពាណិកក្រោងរាជីវិរាយករណ៍ដោយ

เหรี่ยญสำหรับบ้านเงน์จกถ้าหาญ

๑. เหรี่ยญกด้าหาญ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ ห้อย

แพรแเกบต์เดงกับต์ช้าง ประดับทหนาอกเสือเบองชัย พระราชทาน
ทหาร คำราวฯ แต่ผู้กระทำหนาทอย่างทหารหรือคำราวฯ ซึ่งได้กระทำ
การตั้งรับอย่างกด้าหาญกับราชศัตรุ แต่ถ้าผู้ได้รับพระราชทาน
เหรี่ยญกระทำการตั้งรับอย่างกด้าหาญต่อมาก็ จะได้รับพระราชทาน
เครื่องหมายรูปช่ออยพฤกษ์ประดับที่แพรแเกบคงตัว ๑ เครื่องหมาย
ผู้ได้รับพระราชทานเหรี่ยญนั้น พระราชทานประกาศนียบัตรเบื้องคำัญ
ใช้อักษรย่อ ร.ก.

๒. เหรี่ยญชั่สมภูมิ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ ห้อย

แพรแเกบต์เดง มีรัวขาว ๒ ช้าง ประดับทหนาอกเดือเบองชัย
พระราชทานทหาร คำราวฯ แต่ผู้กระทำหนาทอย่างทหารหรือคำราวฯ
บรรดาที่ได้รับคำสั่งจากหน่วยให้ไปกระทำการรับแต่ได้เกิดอนที่ใน
แต้ว แต่ถ้าผู้ได้รับพระราชทานเหรี่ยญนั้นได้กระทำการจนได้รับ
ความชั่นเชยจากทางราชการ หรือกระทำการช่อบนภาคเจ็บ จะได้รับ
พระราชทานเครื่องหมายชุดเบตware เป็นประดับที่แพรแเกบทุกครั้ง ใช้
อักษรย่อ ช.ต.

เหริญชัยต์มภูมิ อาจเปิดเผยตามคราวที่การรบ
ได้ ค้างในบ้านท่านไปราชการส่งครรภ์ ณ ประเทศเกาหลี
ได้รับพระราชทานเหริญชัยต์มภูมิ ห้อยแพรเก็บต์พัม ราชาด
๒ ชั่ง。

๓. เหริญราชนยม สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๖๘๖ นั้น
ฝ่ายหน้าและฝ่ายใน ฝ่ายหน้าห้อยแพรเก็บต์คำกับต์เหต่อง ประดับ
ทหน้าออกเดื่อเบองขวา ฝ่ายในห้อยแพรเก็บรูปเมเดลปอ ประดับเดื่อ
ทหน้าบ่าขวา พระราชนั้นผู้แสดงความด้วยสายฟ้าอันครายเข้าช่วย
เหต่องเจ้าหน้าที่ให้เป็นประโยชน์อย่างสำคัญ อันแสดงความเป็น
พดเมืองดี หรือได้ช่วยเหลือผู้อุนให้พ้นภัยครรายโดยไม่เกรงภัยอัน
จะเกิดแก่ชีวิตคน และเมื่อการกระทำโดยมิใช่ความจำเป็นตาม
คำแนะนำหน้าที่ ให้อักษรย่อ ร.น.

๔. เหริญปรานะยี่ย สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๖๙๗ ห้อยแพร
เก็บต์คำริมเหต่อง ประดับทหน้าออกเดื่อเบองซ้าย พระราชทานผู้ใน
ราชการทัพปราบโจรย่อ กับมเข้มบอกบททักษิณ์ ในการปราบปรามศึกบน
เกบด้วย ให้อักษรย่อ ร.ป.ย.

๕. เหริญงานพระราชส่งครรภ์โกรบ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.
๒๖๘๑ ห้อยแพรเก็บต์เดื่อหัว นราค่า ๒ ชั่ง ประดับที่

หน้าอักษรเดองช้าย พระราชทานผู้ไปราชการตั้งครรานในทวีปยุโรป
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๑ ใช้อักษรย่อ ร.ต.

๖. เหรี่ยญพิกษ์รูปธรรมนูญ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๘

ห้อยเพรแอบตั้งชาติ ประดับทหน้าอักษรเดองช้าย พระราชทานผู้
ช่วยเหลือราชการในการปราบกบฎ พ.ศ. ๒๔๗๖ ใช้อักษรย่อ

พ.ร.บ.

๗. เหรี่ยญค่านติมาดา สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๙ ห้อย
เพรแอบตั้งแดง กดางแอบเป็นต้นเงินร่วงขาวคัน ประดับทหน้าอักษร
เดองช้าย ฝ่ายในห้อยเพรแอบรูปแมลงปอ ประดับทหน้าป่า
ช้าย พระราชทานผู้ทำความดีความชอบในการต่อต้านผู้ก่อการแผล
ยอมเดี้ยตະทำกรรมแก่ร้ายให้ถอยเป็นค ยังคงให้ประเทศไทยบรรด
ถึงชั้นค่านติภพคงจำรังไว้ชงเอกราชและอธิปตย ใช้อักษรย่อ ศ.ม.

เหรี่ยญสำหรับบាหนេนភាគลាតาญน ต้องตั้งคณเมือถูกเวียกคณ

เหรี่ยญสำหรับบាหนេนในราชการ

๑. เหรี่ยญดุษฎิมาดาเข้มศิตปวิทยา สร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ.

๒๔๙๙ ห้อยเพรแอบตั้งแดงทับตื้นขาวสำหรับฝ่ายทหารและตำรวจ

ตี่ขาวกับตี่ชัมพูด้ำหัวบ่ฝ่ายพดเรือน ประคบทหนาอกเดือเบองซ้าย ฝ่าย
ในห้อยแพรແเกบรูปແลงปอ ประคบเดือทหนาบ้าซ้าย พระราชนาน
ผู้ทรงคุณวุฒิในทางศิตปวิทยา อันได้แสดงให้ประจักษ์ เป็นพิเศษเดลัด
ตามที่ทรงพระราชน้ำรีห์เท็นส์กวร และถ้าผู้ได้รับพระราชนานเหรียญ
นได้ใช้ศิตปวิทยา เป็นคุณ ประโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง ได้ผลดังข้างต้น
ผู้นนอาจได้รับเงินพิเศษตอบแทนคดดอชพ ให้อักษรย่อ ร.ด.ม. (ศ)

เหรียญคุณมาดาน เดิมนเข้ม & ชนิด กือ เข้มกด้าหาญ ๑
เข้มกรุณา ๑ เข้มศิตปวิทยา ๑ เข้มราชการแผ่นดิน ๑ เข้มราชการ
ในพระองค์ ๑ ต่อมามีเหรียญภราพพระราชนานแทนเข้มเหด่าน
จึงเลิกไป คงมีแต่เข้มศิตปวิทยา . . .

๒. เหรียญช่วยราชการเชกภัยใน ตรังขเนอ พ.ศ. ๒๔๙๖
ห้อยแพรແเกบตี้ແคง กตารางແแบบเบนราดีขาด ประคบทหนาอกเดือเบอง
ซ้าย ฝ่ายในห้อยแพรແเกบรูปແลงปอ ประคบเดือทหนาบ้าซ้าย
พระราชนานผู้ได้รับมอบหมายให้ช่วยเหลือราชการทหารหรือคำราก
เกียวกับการรับความค้ำสั่งของทางราชการหรือองค์การซึ่งทางราชการ
รับรอง ให้อักษรย่อ ช.ร.

๓. เหรียญจารณาดา ตรังขเนอ พ.ศ. ๒๔๑๖ ห้อย
แพรແเกบตี้ແคงริมเขียนริมขวาเหตุของรوانางเคน ประคบทหนาอกเดือ
เบองซ้าย พระราชนานผู้มายศักดิ์ห้ามหรือคำราก ทดสอบว่าที่ศกน

ที่รับราชการประจำหรือในกองประจำการรวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี ผู้ได้รับพระราชทานเหรียญนี้ พระราชทานประกาศนี้ยังบัตรเป็นสำคัญ ใช้อักษรย่อ ร.ก.ม.

๔. เหรียญจักรพรรดิมาลา ตรางชั่นเมือง พ.ศ. ๒๔๓๖ ห้อยแพรแถบต์เหด่องริมต์ข้มพู ถึง พ.ศ. ๒๔๓๘ ได้แก้ไขเหรียญและแพรแถบใหม่ และคงใช้สีบานบานด้วย ห้อยแพรแถบต์เดงริมเหด่องกับเขี้ยว ประดับทั้งหน้าอกเต็อเบียงชัย ฝ่ายในห้อยแพรแถบรูปเณดงป้อ ประดับเต็อทหน้าบ่าชัย พระราชทานชั่วราชการผ้ายพดเรือนที่รับราชการมาตั้งแต่วันเรียนร้อยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒๕ ปี ผู้ได้รับพระราชทานเหรียญนี้ พระราชทานประกาศนี้ยังบัตรเป็นสำคัญ ใช้อักษรย่อ ร.ก.พ.

๕. เหรียญสารทุดมาลา ตรางชั่นเมือง พ.ศ. ๒๔๗๘ ห้อยแพรแถบต์ด้ำเหด่องส์ตมกันเป็นต่ายรัง ประดับทั้งหน้าอกเต็อเบียงชัย พระราชทานนายเดียวม้า ตงแต่นายหมุ่ใหญ่ขึ้นไป ชั่งรับราชการอยู่ในกองเต็มบ้ามาตั้งแต่วันเรียนร้อยครบ ๑๕ ปี หรือผู้ที่ทรงพระราชนารีเห็นสมควรก็จะพระราชทานเป็นพิเศษ ผู้ได้รับพระราชทานเหรียญนี้ พระราชทานประกาศนี้ยังบัตรเป็นสำคัญ ใช้อักษรย่อ ร.ศ.ท.

๖. เหรียญบุษปมาลา ตรางชั่นเมือง พ.ศ. ๒๔๑๒ ห้อยแพรแถบต์เดงริมเขี้ยวมรัวเดงรากาเงนกัน ประดับทั้งหน้าอกเต็อเบียง

ช้าย พระรำขากานผู้มีวชาการซ่างค่าง ๆ มีช่างเชียน ซ่างถ่ายรูป
และผู้ซั่นนาญการขับร้อง การดนตรี เป็นคน ใช้อักษรย่อ ร.บ.น.

หรี่ญสำหรับบ้ำหนึ้นในราชการนี้ ต้องสั่งคนเมือถูกเรียกคืน

หรี่ญสำหรับบ้ำหนึ้นในพระองค์พระมหากรุณาธิคุณ

๑. หรี่ญรัตนภรณ์ เป็นหรี่ญสำหรับพระรำขากาน เป็น^{เครื่องหมาย}ในพระมหากรุณา แล้วแต่จะทรงพระราชนิรันดร์ให้เป็นเครื่องหมายหน้าและฝ่ายใน แบ่งเป็น & ชั้นตามลำดับรัชกาล ดังนี้

หรี่ญรัตนภรณ์รัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิรันดร์ สร้างขันพระรำขากานเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๗ ห้อยแพรแถบตี่ให้ดึงริมเขี้ยวมรรคาแดง ๒ ชั้น ประดับทั้หน้าอกเดือ เมืองช้าย ฝ่ายในห้อยแพรแถบรูปแมลงปอ ประดับเสือทหน้าบ่าช้าย ชั้นที่ ๑ ใช้อักษรย่อ น.ป.ร. ๑ ชั้นที่ ๒ ใช้อักษรย่อ น.ป.ร. ๒ ชั้นที่ ๓ ใช้อักษรย่อ น.ป.ร. ๓ ชั้นที่ ๔ ใช้อักษรย่อ น.ป.ร. ๔ ชั้นที่ ๕ ใช้อักษรย่อ น.ป.ร. ๕

หรี่ญรัตนภรณ์รัชกาลที่ ๘ สร้างขันเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖

ห้อยแพรแถบตี่เดองกางแดงແມาเป็นตี่ช้า ประดับทั้หน้าอกเดือเมืองช้าย

ฝ่ายในห้อยแพรແຄบຽບรูปແມດงปອ ประดับເຕືອທໜານ້າປ່າຊ້າຍ ชັກ ๑
ໃຊ້ອັກໝ່າຍ່ອງ ວ.ປ.ຮ. ๑ ชັກ ๒ ໃຊ້ອັກໝ່າຍ່ອງ ວ.ປ.ຮ. ๒ ชັກ ๓
ໃຊ້ອັກໝ່າຍ່ອງ ວ.ປ.ຮ. ๓ ชັກ ๔ ໃຊ້ອັກໝ່າຍ່ອງ ວ.ປ.ຮ. ๔ ชັກ ๕
ໃຊ້ອັກໝ່າຍ່ອງ ວ.ປ.ຮ. ๕

ຫ່ຽວຢູ່ງກັນຈະກາດທີ ๖ ຕ່າງໜິນເນືອ ພ.ກ. ໨ ໤ ៥ ຕ
ຫ້ອຍແພຣແຄບຕີ່ເຫດອົ່ງມຽວດຳ ໬ ຂ້າງ ປະຕົບຕີ່ທໜາອົກເຕືອເບັນໜ້າຍ
ฝ่ายในห้อยແພຣແຄບຽບຮູບແມດງປອ ประດັບຕີ່ເຕືອທໜານ້າປ່າຊ້າຍ ชັກ
ໃຊ້ອັກໝ່າຍ່ອງ ວ.ປ.ຮ. ๑ ชັກ ๒ ໃຊ້ອັກໝ່າຍ່ອງ ວ.ປ.ຮ. ๒ ชັກ ๓
ໃຊ້ອັກໝ່າຍ່ອງ ວ.ປ.ຮ. ๓ ชັກ ๔ ໃຊ້ອັກໝ່າຍ່ອງ ວ.ປ.ຮ. ๔ ชັກ ๕
ໃຊ້ອັກໝ່າຍ່ອງ ວ.ປ.ຮ. ๕

ຫ່ຽວຢູ່ງກັນຈະກາດທີ ๗ ຕ່າງໜິນເນືອ ພ.ກ. ໨ ໤ ໬ ໮
ຫ້ອຍແພຣແຄບຕີ່ເຫດອົ່ງມຽວເຂົ້າງ ໬ ຂ້າງ ປະຕົບຕີ່ທໜາອົກເຕືອເບັນ
ໜ້າຍ ຢ້າຍໃນຫ້ອຍແພຣແຄບຽບຮູບແມດງປອ ບະຮັບຕີ່ເຕືອທໜານ້າປ່າຊ້າຍ
ชັກ ๑ ໃຊ້ອັກໝ່າຍ່ອງ ປ.ປ.ຮ. ๑ ชັກ ๒ ໃຊ້ອັກໝ່າຍ່ອງ ປ.ປ.ຮ. ๒
ชັກ ๓ ໃຊ້ອັກໝ່າຍ່ອງ ປ.ປ.ຮ. ๓ ชັກ ๔ ໃຊ້ອັກໝ່າຍ່ອງ ປ.ປ.ຮ. ๕
ชັກ ๕ ໃຊ້ອັກໝ່າຍ່ອງ ປ.ປ.ຮ. ๕

ຫ່ຽວຢູ່ງກັນຈະກາດທີ ๘ ຕ່າງໜິນເນືອ ພ.ກ. ໨ ໤ ໬ ໦ ໦
ຫ້ອຍແພຣແຄບຕີ່ເຫດອົ່ງມຽວແຕງ ໬ ຂ້າງ ປະຕົບທໜາອົກເຕືອເບັນໜ້າຍ

ฝ่ายในห้อยแพร์เก็บรูปแม่ดงปอ ประคับเดือทหน้าบ่าซ้าย ชั้นที่ ๑
 ใช้อักษรย่อ อ.ป.ร. ๑ ชั้นที่ ๒ ใช้อักษรย่อ อ.ป.ร. ๒ ชั้นที่ ๓
 ใช้อักษรย่อ อ.ป.ร. ๓ ชั้นที่ ๔ ใช้อักษรย่อ อ.ป.ร. ๔ ชั้นที่ ๔
 ใช้อักษรย่อ อ.ป.ร. ๕

หรือญรักษาณรัชกาดบีจุบัน ต่างชั้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๕
 ห้อยแพร์ແຄบต์เหต่องรวขາว ๒ ชั้น ประดับทหน้าอกเดือเบองซ้าย
 ฝ่ายในห้อยแพร์ແຄบรูปแม่ดงปอ ประคับเดือทหน้าบ่าซ้าย ชั้นที่ ๑
 ใช้อักษรย่อ ก.ป.ร. ๑ ชั้นที่ ๒ ใช้อักษรย่อ ก.ป.ร. ๒ ชั้นที่ ๓
 ใช้อักษรย่อ ก.ป.ร. ๓ ชั้นที่ ๔ ใช้อักษรย่อ ก.ป.ร. ๔ ชั้นที่ ๔
 ใช้อักษรย่อ ก.ป.ร. ๕

ผู้ได้รับพระราชทานหรือญน พรัวราชทานประจำศันย์บตรเป็น^๔
 สำคัญ หรือญนดงสั่นคันเมื่อเดือนชัน หรือถูกเรียกคืน

๖. หรือญราชรุจิ มี ๒ ชนิด คือ ก้าไหด่อง และเงิน
 เป็นหรือญคำหรับพระราชทานของจากพระราชทานหรือญรักษาณ์ มีด้าน
 ด้านบัวรัชกาด คงน

หรือญ ราชรุจิรัชกาดที่ ๕ ต่างชั้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๐
 ห้อยแพร์ແຄบต์เดง ประดับทหน้าอกเดือเบองซ้าย หรือญราชรุจิ
 ทอง ใช้อักษรย่อ ร.จ.ท. (๕) หรือญราชรุจิเงิน ใช้อักษรย่อ
 ร.จ.ง. (๕)

เหรี่ยญ ราชรัฐวัชกาดที่ ๖ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖
ห้อยแพรແกบต์นาเงินแก่ ประดับทหน้าอกเสื้อบ่องซ้าย ฝ่ายในห้อย^๔
แพรແกบรูปแมลงปอ ประดับเสื้อทหน้าม้าซ้าย เหรี่ยญราชรัฐทอง^๕
ใช้อักษรย่อ ร.จ.ท. (๖) เหรี่ยญราชรัฐเงิน ใช้อักษรย่อ ร.จ.ง. (๗)

เหรี่ยญ ราชรัฐวัชกาดที่ ๗ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๐
ห้อยแพรແกบต์เขียว ประดับทหน้าอกเสื้อบ่องซ้าย ฝ่ายในห้อยแพร^๔
ແกบรูปแมลงปอ ประดับเสื้อทหน้าม้าซ้าย เหรี่ยญราชรัฐทอง ^๕
ใช้อักษรย่อ ร.จ.ท. (๘) เหรี่ยญราชรัฐเงิน ใช้อักษรย่อ ร.จ.ง. (๙)

เหรี่ยญราชรัฐ ^๔ ศัลต์ตั้งคันเมื่อถูกเรียกคัน

เหรี่ยญทระลก

๑. เหรี่ยญสุดพรหมาดา สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๖ มี
๓ ชนิด ก็คือ ก้าไหล่ทอง เงิน และทองแดง ห้อยแพรແกบต์แดง^๔
กับต์ขาว พระราชาท่านเป็นที่รักในการต้มโภชกรุงเทพพระมหานคร
ครุฑ ๑๐๐ปี พระราชาท่านทรงฝ่ายหน้าแตะฝ่ายใน ใช้อักษรย่อ ต.ม.
เหรี่ยญเป็นเหรี่ยญขนาดเชิง ไม่ปรากฏการประดับในการ
ศพมา

๒. เหริญรัชภากิ่ก ตราชนเมอ พ.ศ. ๒๔๓๘ หอย
แพรແຄบຕື່ອນພຣິມຂາວ ປະດັບທໍ່ຫ້າອາກເສົ່ອເບອງໜ້າຍ ຜ່າຍໃນ
ພຣະຈາກທານ ແຕ່ເຫີຍໄນ້ແກບ ພຣະຈາກທານເປັນທີ່ຮະດັກໃນການ
ຕົມໂກຊີຕີວິຈາສົມບັດຮັກາດທີ່ ๕ ກຣມ ๒๕ ນີ້ ໄຊອັກໝຽຍ່ອ ຮ.ສ.

๓. ເຫີຍປະພາສົມາດາ ตราชນເມຍ พ.ศ. ๒๔๖๐ ນ
ໜີ້ ຂົນດີ ກົ້າໄຫດ່ກອງ ແດະເຈີນ ມ້ອຍແພຣແຄບຕື່ເຫດອິນນ້າເຈີນ
ກົມຄົງ ປະດັບຖຸຫ້າອາກເສົ່ອເບອງໜ້າຍ ພຣະຈາກທານເປັນທີ່ຮະດັກໃນການ
ກ່ຽວກາດທີ່ ๕ ເຕັ້ງພຣະຈາກດຳເນີນປະພາສູໂຮປ. ໄຊອັກໝຽຍ່ອ ຮ.ປ.ນ.

๔. ເຫີຍມາຮັນ ตราชນເມຍ พ.ศ. ๒๔๖๐ ມ້ອຍແພຣແຄບ
ຕົ້ນາເຈີນອອນ ປະດັບທໍ່ຫ້າອາກເສົ່ອເບອງໜ້າຍ ຕົມເຄົ່າພຣະນາງເຈົ້າເສົາວກາ
ຜ່ອງຄ່ົ້ງ ພຣະບຣນມາຮັນນາດ (ຕົມເຄົ່າພຣະຄ່ົ້ງພ້ອງນິກວົນທໍາມມາຮັນນາດ)
ພຣະຈາກທານເປັນທີ່ຮະດັກໃນການທ່ຽວກຳກ່ຽວກຳກ່ຽວກຳກ່ຽວກຳ
ເນີນຮັກາດທີ່ ๕ ເຕັ້ງພຣະຈາກດຳເນີນປະພາສູໂຮປ. ໄຊອັກໝຽຍ່ອ ຕ.ນ.

๕. ເຫີຍທ່ານກົກ ตราชນເມຍ พ.ศ. ๒๔๖๑ ນ
ໜີ້ ຂົນດີ ກົ້າໄຫດ່ກອງ ແດະເຈີນ ມ້ອຍແພຣແຄບເກົ່າງຮາຊີສີຢາ
ກຣນົມກູ້ໄທ ກົນສ້າງເພົກຕ່ອກນ້ອຍໆທີ່ ປະດັບຫ້າອາກເສົ່ອ
ເບອງໜ້າຍ ພຣະຈາກທານເປັນທີ່ຮະດັກໃນການທ່ຽວກຳພຣະມາຮັກາດທີ່ ຢືນ

หนังสือสองเทาของรัชกาดที่ ๖ พระราชทานทรงฝ่ายหน้าและฝ่ายใน
ใช้อักษรย่อ ท.ศ.

๖. เหรียญรัชมังคล สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๐ มี๒ชนิด
คือ ก้าไหด่อง แตะเงิน ห้อยแพร์ແບต์เหดื่อง ริมเขี้ยวม้า แสดง
รุ่งเรือง ประดับทั้งหน้าอกเต็มเบองช้าย พระราชทานเป็นที่ระดับ
ในการทูลพระราชนัดลักษณ์ ๕ ครบ ๖๐ พระมา เด่นด้วยรัชกาด
แห่งสมเด็จพระรามาธิบดีพระองค์ที่ ๒ ลงรุ่งศรีอยุธยา พระราชทาน
ทรงฝ่ายหน้าและฝ่ายใน ใช้อักษรย่อ ร.ร.น.

๗. เหรียญรัชมังคลรากีเกก สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๑ มี
๒ชนิด คือ ก้าไหด่อง แตะเงิน ห้อยแพร์ແບต์เหดื่อง ประดับ
ทั้งหน้าอกเต็มเบองช้าย พระราชทานเป็นที่ระดับในการทูลพระราชน
นัดลักษณ์ ๕ ครบ ๖๑ พระมา ยืนนา กว่าพระเจ้า เผ่นดินทุกพระองค์
ขึ้นปราภู ในพระราชพงศานาถรา พระราชทานทรงฝ่ายหน้าและฝ่ายใน
ใช้อักษรย่อ ร.ม.ศ.

๘. เหรียญบรมราชากีเกก สำหรับพระราชทานเป็นที่ระดับ
ในการบรมราชากีเกก มี๒ชนิด คือ ก้าไหด่อง แตะเงิน
พระราชทานทรงฝ่ายหน้าและฝ่ายใน

๙. เหรี่ยญบรมราชภิศก วังกาดที่ ๖ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖
ห้อยแพรແຄบรวมต์เหต่องกับคำศัพท์ ก ประดับทหน้าอกเตือเบองชัย
ใช้อักษรย่อ ร.ร.ค. (๖)

๑๐. เหรี่ยญบรมราชภิศก วังกาดที่ ๗ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.
๒๔๖๘ ห้อยแพรແຄบรวมต์เหต่องกับเชี้ยวสีดับกัน ประดับทหน้า
อกเตือเบองชัย ใช้อักษรย่อ ร.ร.ค. (๗)

๑๑. เหรี่ยญบรมราชภิศก วังกาดม้าจุบัน สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.
๒๔๘๓ ห้อยแพรແຄบรอต์เหต่องกับช้างตุดับกัน ประดับทหน้าอก
เตือเบองชัย ใช้อักษรย่อ ร.ร.ค. (๘)

๑๒. เหรี่ยญชัย สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๖ ห้อยแพรແຄบ
สรุ่ง ประดับทหน้าอกเตือเบองชัย พระราชนอนซูไดปฐิบต์ราชการ
ในคราวพระราชตั้งครุณทวีปุโรป เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๑ ตั้งของแพร
ແຄบเป็นต์คำนช้อตกดงชื่องที่ประชุมฝ่ายสันพันธมิตร ชื่งได้ทำเหมือน
กันทุกประเทศ ล้วนคัวเหรี่ยญสุดแต่จะเดือกดำให้มีดันฐานกด้วย ๆ
กัน ใช้อักษรย่อ ร.ร.

๑๓. เหรี่ยญเฉดิมพะนกร ๑๔๐ ปี สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.

๒๔๗๘ มี ๒ ชนิดคือ ก้าให้ต่อกัน ແಡเงิน ห้อยแพรແຄบต์
เหต่องเชี้ยวสีดับกันเป็นต่ายรุ้ง ประดับทหน้าอกเตือเบองชัย พระ

ราชทานเป็นที่ระลึกในการสัมภาษณ์กรุงเทพพระมหานครครบ ๑๕๐ ปี
พระราชทานทรงฝ่ายหน้าและฝ่ายใน ใช้อักษรย่อ ร.ศ.พ.

เหริญที่ระลึก ดังต่อไปนี้

ลำดับเกียรติเครื่องราชอิสริยาภรณ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์มีเกียรติสำคัญตามที่กำหนดไว้ ดังนี้	
มหาจักรีบรมราชวงศ์	ม.จ.ก.
นพรัตนราชวราภรณ์	น.ร.
ปฐมฯดุจยมเกด้าวิเศษ	ป.ฯ.ย.
รัตนราชภรณ์	ร.ร.
ปฐมฯดุจยมเกด้า	ป.ฯ.
รามาธิบดีชั้นที่ ๑ (เตียงคงดี)	ส.ร.
มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก	ม.ป.ช.
มหาวชิรมงคล	ม.ว.ม.
ประถมภรณ์ช้างเผือก	ป.ช.
ประถมภรณ์มงกุฎไทย	ป.ม.
ทศิยฯดุจยมเกด้าวิเศษ	ท.ฯ.ย.

๒๗

รามาธิปติชนก ๒ (มหาโยธิน)	ม.ร.
ทวีศิลป์ภรณ์ช้างเผือก	ท.ภ.
ทวีศิลป์ภรณ์มังกรไทย	ท.ม.
ทุคิยจุดจอมเกด้า	ท.จ.
รามาธิปติชนก ๓ (โยธิน)	ย.ร.
วัฒนาภรณ์	ว.ว.
ศศิยจุดจอมเกด้าวิเศษ	ศ.จ.ว.
รามาธิปติชนก ๔ (อัศวิน)	อ.ร.
ตริคากรณ์ช้างเผือก	ตร.ช.
ตริคากรณ์มังกรไทย	ตร.ม.
ศศิยจุดจอมเกด้า	ศ.จ.
ศศิรรถกากรณ์ช้างเผือก	ศ.ร.
ศศิรรถกากรณ์มังกรไทย	ศ.ม.
ศศิยานุจุดจอมเกด้า	ศ.ย.จ.
ศศิคอกจุดจอมเกด้า	ศ.ค.จ.
เบญจมาภรณ์ช้างเผือก	บ.ภ.
เบญจมาภรณ์มังกรไทย	บ.ม.
วชิรนาดา	ว.น.ด.

เหริยญบ້າເຫັນຈົກລ້າຫາຍ

ເຫຼື່ອງວ່າມາດາເຂັ້ມດັກດັກສົມຮ	ຮ.ນ.ກ.
ເຫຼື່ອງວ່າມາດາ	ຮ.ນ.
ເຫຼື່ອງດ້າຫາຍ ອົບເຫຼື່ອງດູ່ມົງມາດາ	
ເຂັ້ມດັກຫາຍ	ຮ.ກ. ອົບ ຮ.ຄ.ນ. (ກ)
ເຫຼື່ອງຮັບສົມຮກນີ	ຮ.ຕ.
ເຫຼື່ອງຮາສິນຍນ	ຮ.ນ.
ເຫຼື່ອງປະບານຍ່ອ	ຮ.ປ.ຍ.
ເຫຼື່ອງງານພະວາຊົງຄຣານຍໂໄປ	ຮ.ຕ.
ເຫຼື່ອງພິທກໜ່ວງຮໍາມນູ້ຍ	ພ.ຮ.ຍ.
ເຫຼື່ອງກ່ານຕິມາດາ	ຕ.ນ.

ເຫຼື່ອງບ້າເຫັນໃນຮັບກໍາຮ

ເຫຼື່ອງບ້າເຫັນໃນຮັບກໍາຮ	
ເຫຼື່ອເຂັ້ມສົດປົກທິພາ	ຮ.ຕ.ນ. (ຝ) ອົບ (ສ)
ເຫຼື່ອງຂ່າຍຮາສາກເຂົດກາຍໃນ	ຊ.ກ.
ເຫຼື່ອງທອງຫ້າງເຜືອກ	ຮ.ກ.ຍ.
ເຫຼື່ອງທອງນົງກຸງໄທ	ຮ.ກ.ນ.

เหรี่ยญเงินช้างเผือก	ร.อ.ช.
เหรี่ยญเงินมงกุฎไทย	ร.อ.น.
เหรี่ยญจักรมาดา หรือ จักรพวรรณมาดา	ร.จ.น. หรือ ร.จ.พ.
เหรี่ยญศารทุตนาดา	ร.ศ.ท.
เหรี่ยญบ矩阵มาดา	ร.บ.น.

เหรี่ยญบ矩阵ในพระองค์

เหรี่ยญรัตนภรณ์ ราชากาดที่ ๖	ม.ป.ร.
เหรี่ยญรัตนภรณ์ ราชากาดที่ ๕	จ.ป.ร.
เหรี่ยญรัตนภรณ์ ราชากาดที่ ๔	ก.ป.ร.
เหรี่ยญรัตนภรณ์ ราชากาดที่ ๓	ป.ป.ร.
เหรี่ยญรัตนภรณ์ ราชากาดที่ ๒	อ.ป.ร.
เหรี่ยญราชนุจิทอง ราชากาดที่ ๘	ร.จ.ท. (๕)
เหรี่ยญราชนุจิทอง ราชากาดที่ ๗	ร.จ.ท. (๖)
เหรี่ยญราชนุจิทอง ราชากาดที่ ๖	ร.จ.ท. (๗)
เหรี่ยญราชนุจิเงิน ราชากาดที่ ๕	ร.จ.ง. (๕)
เหรี่ยญราชนุจิเงิน ราชากาดที่ ๔	ร.จ.ง. (๖)
เหรี่ยญราชนุจิเงิน ราชากาดที่ ๓	ร.จ.ง. (๗)

ເຫັນຢູ່ກະລຸກ

ເຫັນຢູ່ຕພວມນາດາ	ຕ.ນ.
ເຫັນຢູ່ຮ້າງກົກເກົກ	ຮ.ກ.
ເຫັນຢູ່ປະພາສຳນາດາ	ຮ.ປ.ນ.
ເຫັນຢູ່ຮາຊີນ	ຮ.ສ.
ເຫັນຢູ່ທວາກົກເກົກ	ທ.ກ.
ເຫັນຢູ່ຮັນມົງຄດ	ຮ.ຮ.ນ.
ເຫັນຢູ່ຮັນຈັກຕາກົກເກົກ	ຮ.ນ.ກ.
ເຫັນຢູ່ບຣນຮາກົກເກົກ	ຮ.ຮ.ກ. (๖)
ເຫັນຢູ່ບຣນຮາກົກເກົກ	ຮ.ຮ.ກ. (๗)
ເຫັນຢູ່ບຣນຮາກົກເກົກ	ຮ.ຮ.ກ. (๘)
ເຫັນຢູ່ຮ້າຍ	ຮ.ຮ.
ເຫັນຢູ່ເດີນພຣະນຄຣ ๑๕๐ ນີ້	ຮ.ອ.ພ.

ກາຮປະດັບເກົ່າງຮາຊອີສຣີຍາກຣິນ

ເກົ່າງຮາຊອີສຣີຍາກຣິນມະນະເບີນກາຮປະດັບ ດັນ。

ເວດແຕ່ງເກົ່າງແບບເຕີມຍົກ ໃຫ້ປະດັບເກົ່າງຮາຊອີສຣີຍາກຣິນ
 ທີ່ໄດ້ຮັບພຣະຮາຫານຕາມດຳດັບເກີຍຮົດ ກາຮປະດັບໃຫ້ປະດັບຕາມ
 ພຣະຮາຫນີ້ຢູ່ຕົກ ແຕະໂດຍນີ້ດັນ

ก. เกรียงราชอิสตริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าอกเดือ ให้ประดับ
ไว้เหนือปักกระเบ่าเดือ ต่ำกว่าแหวรังคุมเม็ดที่ ๑ ลงมาพองงาม
กางเรียงตามลำเครื่องราชอิสตริยาภรณ์ที่กำหนดให้ประดับที่หน้าอกเดือ
เบงช้าย ให้เรียงจากด้านรังคุมไปปดายม่าช้าย ส่วนที่กำหนดให้
ประดับที่หน้าอกเดือเบงช่วย ให้เรียงจากด้านดุลไปปดายม่าช่วย

ข. เกรียงราชอิสตริยาภรณ์ชนิดส่วนคอ ให้ส่วนภายในคอเดือ
นอกโดยให้ส่วนสูงของดวงตราจดของด่างของคอเดือ ถ้ามีมากกว่า
๑ ดวง ให้ตัดดวงที่มีด้าบปร่องลงมา ประดับไว้ให้รังคุมเม็ดที่ ๒
โดยจะพับแพรແಡบซ้อนกันพองงามกดด็ิดไว้ก็ทำได้

ค. เกรียงราชอิสตริยาภรณ์ชนิดส่วนคอ มีตรา ดวงตราส่วนคอ
ให้ประดับอย่างข้อ ข. ตารางให้ประดับทอกเดือเบงช้ายพองงาม
ถ้ามีตราามากกว่า ๑ ดวง ให้ประดับดวงสูงไว้หน้าดวงรองต่อไป
ทางช้ายในระดับเดียวกัน ส่วนตราที่ให้ประดับออกเดือเบงช่วย ก็
ให้ประดับขึ้นโดยมีความในเบงช้าย

น. ผู้ได้รับพระราชทานสายตั้งพาย ให้ส่วนสายตั้งพายตาม
พระราชบัญญัติ แต่ถ้าได้สายตั้งพายมากกว่า ๑ สายขึ้นไป ให้
ส่วนสายตั้งพายทอกซือในกำหนดหน้ายทางการ ถ้าไม่ออกซือ
สายตั้งพายหรือไม่ได้รับสายตั้งพายทอกซือในกำหนดหน้ายทางการ

ให้ส่วนถ่ายต่อพายดูงดที่ได้รับ หรือถ่ายต่อพายที่เกี่ยวข้องกับงานนั้นได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์มหาจักรีบรมราชวงศ์ แม้จะส่วนถ่ายต่อพายชนิดใดก็ตาม ถ้อยคำส่วนถ่ายต่อพายห้องครัวมหาจักรีบรมราชบัลลังค์ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์มหาจักรีบรมราชวงศ์

๕. ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ปฐมจุตจอมเกด้า
หรือปฐมจุตจอมเกด้าวิเศษ ให้ส่วนถ่ายต่อพายหรือถ่ายต่อพายอย่าง
ใดอย่างหนึ่ง และห้อยดวงตราจุตจอมเกด้ากับถุงที่ส่วนนั้นตามกำหนด
นัดหมายทางการ ถ้าส่วนถ่ายต่อพายจุตจอมเกด้าก็ต้องส่วนถ่ายต่อพาย
เครื่องราชอิสริยาภรณ์อัน

๖. ห้ามมิให้บระดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์พรัตนราชวราภรณ์
ไปในงานที่ไม่นิยมว่าเป็นมงคล เช่นงานศพเป็นต้น

เวลาแต่งเครื่องแบบครุยศ ให้บระดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
อย่างเดียวคือ แต่ไม่ส่วนถ่ายต่อพาย และถ่ายต่อพาย

เวลาแต่งเครื่องแบบปกศิ ให้ติดเครื่องหมายแพนดะกับเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์ตามลำดับเกียรติ เหนือปกกระเบ้าเดือน弯月 ใต้
แหนวยดูมเมดที่ ๑ ลงมาของงาน ในบระดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
เงินเต่าเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทั้งหมดที่ให้บระดับ หรือนอกกำหนด
หมายทางการ ให้บระดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์จั่งบระดับ

เวดาแต่งเครื่องแบบโนมต์ ให้ประดับเครื่องราชอิตริยาภรณ์

จ้าต้อง การจำต้องให้จ้าต้องขนาด ๑ ใน ๓ ของของจริง เว้นแต่ เครื่องราชอิตริยาภรณ์ชนิดส่วนคอให้ส่วนของจริง การประดับเครื่องราชอิตริยาภรณ์จ้าต้อง ให้อันโดมตามที่กด่ากไว้ ในเวดาแต่งเต็มยศ แต่ถ้าได้รับเครื่องราชอิตริยาภรณ์ชนิดส่วนคอ หรือ ตราหน้ายอดง ควรประดับแต่ค่วงที่สำคัญด้วย เครื่องราชอิตริยาภรณ์ ส่วนคอให้ส่วนให้เก็บอยู่ใต้ผ้าผูกคอ เครื่องราชอิตริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าอก ให้บรรดับที่คอพับของเสื้อใต้เครื่องหมายลังกัดพอย งาม ควรประดับตามที่กด่ากไว้ ในข้อ ก. ถ้ามีกำหนดหมาย ทางการให้ประดับเครื่องราชอิตริยาภรณ์ ด้วยประดับเครื่องราช อิตริยาภรณ์จริง ผู้ได้รับสายสะพายให้ส่วนสายสะพายไว้ในเสื้อ โนมต์ (ทับนุกเดือก) จะส่วนสายสะพายเครื่องราชอิตริยาภรณ์ ใด ให้อันโดมตามที่กด่ากไว้ ในเรื่องแต่งเต็มยศแต่ไม่ส่วนสายตัวร้อย

การคุณเครื่องราชอิตริยาภรณ์

เครื่องราชอิตริยาภรณ์ที่คุณในเมืองเดือนธัน หรือภายในนั้ หรือถูกเรียกคืนนั้ ความพวงราชบัลลังก์ได้บัญญัตไว้ให้ผู้ได้รับ พวงราชทาน หรือทายาಥองผู้ได้รับพวงราชทานคุณดึงคืน

การสั่งทัน ควรตั้งเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไปยังกระทรวงเจ้า
สังกัด

การคืนในกรณีเดือนชัน หรือวายชนม์นั้น ตั้งคืนแค่เครื่องราช
อิสริยาภรณ์ ด่วนประกาศนียบัตรไม่ต้องสั่งคืน คงเก็บรักษาไว้ แต่
ในกรณีถูกเรียกคืน จะต้องตั้งเครื่องราชอิสริยาภรณ์พร้อมทุก
ประกาศนียบัตร

ระยะเดาตั้งคืน ควรตั้งคืนภายในหกเดือน ทุกกรณีท้องตั้งคืน หากมี
ราชอิสริยาภรณ์ไม่เกิน ๑ เดือน ทุกกรณีท้องตั้งคืน หากมี
ความจำเป็น เช่น จดหมายเชิญรับราชการ ให้ประดับศักดิ์ ก็
ควรแจ้งกำหนดเวลาที่จะเดือนถึงไปให้กระทรวงเจ้าสังกัดทราบ.